

نوح‌زار

(در مجموعه نوحه‌های محرم و صفر)

ساعر سعید خرازی

شرکت چاپ و نشر پدیده

نام کتاب: نوحه زار (مجموعه نوحه های محرم و صفر)

پدیدآورنده: سعید خرازی

نوبت چاپ: اول - تابستان ۱۳۹۸

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: پرسپولیس، ایمان

شماره گان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰ ریال

صفحه آرا: مهری ابراهیمی

طبع جلد: مهری ابراهیمی

مسئول: علی شریعتی شایسته

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۴-۸۹-۲

سرشناسه

خرازی، سعید - ۱۳۵

عنوان و نام پدیدآور

نوحه های محرم و صفر / شاعر سعید خرازی.

مشخصات نشر

تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری

۱۸۲ ص.

شابک

۹۷۸-۶۰۰-۳۰۴-۸۹-۲

وضعیت فهرست نویسی

فیبا

عنوان دیگر

مجموعه نوحه های محرم و صفر.

موضوع

شعر مذهبی فارسی -- قرن ۱۴ -- مجموعه ها

موضوع

Religious poetry, Persia -- 20th century -- Collections

موضوع

شعر فارسی -- قرن ۱۴ -- مجموعه ها

موضوع

Religious poetry -- 20th century -- Collections

موضوع

نوحه سرایی

موضوع

Dirges -- Iran

شناسه افزوده

PIR ۸۳۴۲

رده بندی کنگره

۸۴۲ / ۱۸۱

رده بندی دیویی

۵۸۰.۵۷۴۰

شماره کتابشناسی ملی

شرکت چاپ و نشر بین الملل

دفتر مرکزی: تهران، میدان استقلال، سعدی جنوبی، پلاک ۲، طبقه سوم

تلفن: ۳۳۹۲۳۹۵۹ - ۲۱

فروشگاه مرکزی: میدان فلسطین، ضلع شمال شرق، پلاک ۴ و ۵

تلفن: ۸۸۹۲۱۹۸۰ - ۲۱

www.intlpub.ir • Email: intlpub@intlpub.ir

همه حقوق محفوظ است. هر گونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و باز نویسی، ذخیره ی کامپیوتری اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی، اقتباس در گیومه در مستند نویسی و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

نهرست

- ۹ مقدس
- ۱۵ بی استر
- ۱۷ سبك اول
- ۱۹ کوچه گرد کوفه (حضرت مسلمان عليه السلام)
- ۲۱ محمل نشینان (ورودیه)
- ۲۳ چشم به راه مسافر (حضرت رقه عليه السلام)
- ۲۵ آزاد شده اباعبدالله (حضرت حر عليه السلام)
- ۲۷ یتیم بی بابا (حضرت قاسم عليه السلام)
- ۲۹ کودک ولی پیر عشق (حضرت علی اصغر عليه السلام)
- ۳۱ گل صد برگ (حضرت علی اکبر عليه السلام)
- ۳۳ آب آور حرم (حضرت ابوالفضل عليه السلام)
- ۳۵ وداع عاشق و معشوق
- ۳۷ آب از سر گذشته (گودال)
- ۳۹ قاری قرآن (دروازه کوفه)
- ۴۱ چهل منزل

- ۴۳..... نوحه شهادت پیامبر گرامی اسلام ﷺ
- ۴۵..... غریب مدینه امام مجتبیٰ ﷺ
- ۴۷..... نوحه شهادت حضرت علی ابن موسی الرضا ﷺ
- ۴۹..... شافع فردا

۵۱..... سبک دوم

- ۵۳..... سفیر غریب (حضرت مسلم ﷺ)
- ۵۶..... یک قافله ماهپاره (ورودیه)
- ۵۸..... نوحه حضرت رقیه ﷺ
- ۶۰..... نوحه اسیر
- ۶۲..... پی عاشق (حبیب ابن مظاهر ﷺ)
- ۶۴..... نوحه حضرت قاسم ﷺ
- ۶۶..... غنچه تشنه
- ۶۸..... نوحه حضرت علی اکبر ﷺ
- ۷۰..... نوحه حضرت قمر بنی هاشم ﷺ
- ۷۲..... «وداع» گفتگوی عاشق و معشوق
- ۷۵..... «اسیر عشق» «گودال قتلگاه»
- ۷۷..... «ماه و اختر» دروازه کوفه
- ۷۹..... رنج اسارت (اربعین)
- ۸۲..... نوحه امام حسن مجتبیٰ ﷺ
- ۸۴..... ثامن الحجج حضرت رضا ﷺ
- ۸۶..... مهر قبولی

۸۹..... سبک سوم

- ۹۱..... نوحه حضرت مسلم ﷺ
- ۹۳..... نوحه ورود یک
- ۹۵..... نوحه حضرت رقیه ﷺ

۹۷.....	نوحه طفلان زينب ؑ
۹۹.....	نوحه حضرت حُرّ ؑ
۱۰۱.....	نوحه حبيب ابن مظاهر ؑ
۱۰۳.....	نوحه عبدالله بن الحسن ؑ
۱۰۵.....	نوحه قاسم ابن الحسن ؑ
۱۰۷.....	نوحه حضرت على اصغر ؑ
۱۰۹.....	نوحه حضرت على اكبر ؑ
۱۱۱.....	نوحه حضرت ابوالفضل ؑ
۱۱۳.....	نوح وداع اباعبدالله ؑ
۱۱۵.....	نوحه گودال قتلگاه
۱۱۷.....	نوحه ترك اسرار روز يازدهم
۱۱۹.....	نوحه روازه كوفه
۱۲۱.....	نوحه مادر آري

۱۲۳.....	سبك چهارم
۱۲۵.....	نوحه حضرت رقيده خاتون ؑ
۱۲۷.....	نوحه حضرت قاسم ؑ
۱۲۸.....	نوحه حضرت على اصغر ؑ
۱۲۹.....	نوحه حضرت على اكبر ؑ
۱۳۱.....	نوحه حضرت قمر بنى هاشم ؑ
۱۳۲.....	نوحه وداع سيدالشهدا ؑ با عقيله العرب
۱۳۴.....	نوحه گودال
۱۳۶.....	نوحه اربعين
۱۳۸.....	شويداى دل

۱۳۹.....	سبك پنجم
۱۴۱.....	نوحه حضرت مسلم ؑ

- نوحهٔ ورود اهل بیت به صحرائی کربلا ۱۴۳
- نوحه حضرت رقیه علیها السلام ۱۴۵
- نوحه طفلان حضرت زینب علیها السلام ۱۴۷
- نوحه عبدالله ابن الحسن علیه السلام ۱۴۹
- نوحه حضرت قاسم ابن الحسن علیه السلام ۱۵۱
- نوحه شاهزاده حضرت علی اصغر علیه السلام ۱۵۳
- نوحهٔ شاهزاده حضرت علی اکبر علیه السلام ۱۵۵
- نوحهٔ گفتگوی سیدالشهدا علیه السلام و قمر منیر بنی هاشم علیه السلام ۱۵۷
- (تاسوعا) ۱۵۷
- نوحهٔ رداغ زاهر عاشورا، گفتگوی ارباب با خواهر ۱۵۹
- سید الشهدا علیه السلام ۱۶۱
- نوحهٔ ایام شهادت حضرت زهرا علیها السلام ۱۶۳
- نوحهٔ شهادت حضرت مسلم ابن عقیل علیه السلام ۱۶۵
- نوحهٔ ورودیه ۱۶۶
- نوحه زبان حال حضرت رقیه علیها السلام ۱۶۸
- نوحهٔ حضرت قاسم ابن الحسن علیه السلام ۱۷۰
- نوحه زبان حال سیدالشهدا علیه السلام با حضرت علی اصغر علیه السلام ۱۷۲
- نوحهٔ زبان حال سیدالشهدا علیه السلام با حضرت علی اکبر علیه السلام ۱۷۴
- نوحه حضرت ابوالفضل علیه السلام ۱۷۶
- نوحه روز عاشورا وداع ۱۷۸
- بانوی هجده ساله (زبان حال حضرت امیر علیه السلام) ۱۸۰

مقدمه

چون نيك بنگری در جهان هستی از ماه تا ماهی تمام ذرات
و موجودات در حرکتند. حرکتی پیوسته و معنادار. حرکتی
درونی و حرکتی بیرونی. حرکتی جسمانی و حرکتی روحانی.
گاه فردی و گاه جمعی. حرکتی مدام و تمام ناشدنی که آدمی
را به حیرت می‌برد.

اما به راندن این حرکت نشان چیست؟

خبرداری که سیاحان الهی

چرا گردند گرد مرکز خاک؟

در این محرابگه معبودشان کیست؟

وز این آمد شدن مقصودشان چیست؟

چه می‌خواهند از این محمل کشیدن

چه می‌جویند از این منزل بریدن؟

از این گردنده گنبدهای پرنور

به جز گردش چه شاید دیدن از دور؟

و شاعر حکیم ما، نظامی گنجوی در مقام رویارویی با این

حیرت می‌گوید:

نوحزار

مرا بر سر گردون رهبری نیست
جز آن کاین نقش دانم سرسری نیست
همه هستند سرگردان چو پرگار
پدید آرنده خود را طلبکار

آری تمام ذرات جهان پیوسته می گردند و می گردند و پدید آرنده خویش را طلب می کنند و این گردش و حرکت، موجودات را دائم السفر کرده است. سفر از حالی به حالی و از منزلی به منزلی دیگر. حرکت جبر موجودات است و انسان در این میان از همه بیگانه تر و آواره تر و بی قرارتر است. آدمی در این شب حیرت، بسان پروانه ای در طلب نور برمی خیزد و بال و پرزنان خود را به طواف شمع می اندازد و می گردد و عاقبت جان خویش را به سر این کار و بار می نهاند. اما این حرکت و این گردش سر آگاه که به صورت جمعی ظهور کند، از هیمنه و شکوهی شگفت برخوردار می شود. به راستی هنگامی که گروهی از مردمان گرد آیند و با هم نهایی همدستان شوند، عظمتی شکل می گیرد که به عیان می تواند دید: **يَذَٰلِكَ مَعَ الْجَمَاعَةِ**.

از این روست که حج در میان شعائر اسلامی از بالاترین شکوه برخوردار است چرا که در آن جماعتی انبوه در حرکتی همسان و یک جهت با تن پوشی هم شکل و هم رنگ، کثرتی را به وحدت می کشانند و آینه ای می شوند فراروی ذرات عالم هستی. ذراتی که شب و روز پایکوبان و دست افشان می گردند

و به قول نظامی بزرگ، پدیدآورنده خویش را می‌طلبند.
 و هم از این روست که از میان شعائر حسینی، نوحه خوانی و
 سینه زنی بیشترین شکوه و عظمت را داراست. چرا که در آن،
 جمعی همدل و همزبان با يك ضرباهنگ، هم‌نوا می‌شوند
 و خروش از جان برمی‌کشند و کثرتی را وحدت می‌بخشند.
 برخلاف سایر گونه‌های عزاداری مانند مرثیه خوانی،
 شبیه خوانی، مقتل خوانی، منقبت خوانی و... که معمولاً
 يك یا چند تن اجرای آن را برعهده دارند و سایر مجلسیان
 نظاره‌گر هستند، در نوحه خوانی و سینه زنی اما تمام افراد
 حاضر در مجلس مشارکت دارند و هم‌صدا با هم به حرکت در
 می‌آیند و سمعی عارفانه و محزون را به نمایش می‌گذارند.
 این خصیصه در میان انواع سوگواری‌ها تنها از آن نوحه خوانی
 است و بدین سبب از آن به عنوان کامل‌ترین شکل
 عزاداری در میان سیه با ک... نکته حائز اهمیت در این
 میان آن است که ذات نوحه و نوحه خوانی با حماسه پیوندی
 وثیق دارد چرا که اصولاً فلسفه و جمیع نوحه و نوحه خوانی
 بر محور جمع و جماعت استوار است و رجوع آدمیان کاری
 حماسی است.

از سوی دیگر عاطفه ورزی نیز اساس نوحه‌گری است و نوحه
 فاقد عاطفه، نوحه نیست. صرف نظر از فلسفه و ماهیت
 نوحه خوانی، تلفیق ملودی و ضرباهنگ نیز در نوحه نمایانگر
 پیوند منطقی عاطفه و حماسه و توازن موجود در این پدیده
 شگفت است.